

Versiune anonimată

Traducere

C-265/20 - 1

Cauza C-265/20

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

15 iunie 2020

Instanța de trimitere:

Hof van beroep Antwerpen (Belgia)

Data deciziei de trimitere:

24 martie 2020

Apelant:

FN

Intimați:

Universiteit Antwerpen [Universitatea Antwerpen, Belgia]

Vlaamse Autonome Hogeschool Hogere Zeevaartschool

PB

ZK

NG

ZN

UM

Hof van beroep (Curtea de Apel, Belgia)

Antwerpen

Hotărâre

Camera B7M

cauze civile

[*omissis*]

[OR 2]

FN, avocat,

domiciliat în 2000 Antwerpen, [*omissis*]

- apelant,
- prezent în persoană în ședința din 25 februarie 2020 și asistat de [*omissis*], [*omissis*], avocați];

împotriva hotărârii camerei AB8 a rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen [Tribunalul de Primă Instanță din Antwerpen, Secția Antwerpen, Belgia] din 24 ianuarie 2018 [*omissis*]

împotriva:

1. DE UNIVERSITEIT ANTWERPEN [UNIVERSITATEA ANTWERPEN, BELGIA],

cu sediul în 2000 Antwerpen, [*omissis*]

[*omissis*]

2. VLAAMSE AUTONOME HOGESCHOOL HOGERE ZEEVAARTSCHOOL [ȘCOALA SUPERIOARĂ AUTONOMĂ DE NAVIGATIE DIN FLANDRA, BELGIA]

cu sediul în 2030 Antwerpen, [*omissis*]

[*omissis*]

3. PB, [*omissis*]

cu domiciliul în 2060 Antwerpen, [*omissis*]

4. ZK, [*omissis*]

cu domiciliul în 2018 Antwerpen, [*omissis*]

5. NG, [*omissis*]

cu domiciliul în 2040 Antwerpen, [*omissis*] **[OR 3]**

6. ZN, [omissis]

cu domiciliul în 3150 Haacht, [omissis]

7. UM, [omissis]

cu domiciliul în 2570 Duffel, [omissis]

- intimați,
- reprezentați cu toții de [omissis] [, avocați];

* * *

1. Expunerea faptelor

Faptele au fost expuse în detaliu în hotărârea atacată, astfel încât Curtea face referire la aceasta.

Pe scurt, litigiul se referă la cererea de despăgubire formulată de FN (denumit în continuare „apelantul”) pentru pretinsa încetare abuzivă a angajărilor sale ca profesor universitar la Universiteit Antwerpen [Universitatea Antwerpen, Belgia] (prima intimată, denumită în continuare „UA”). FN susține că este vorba despre o sancțiune disimulată pentru faptul că a protestat împotriva reducerii disciplinei predate de el, dreptul maritim și al transporturilor, și împotriva statutului său. El susține că avea un statut precar ce ar fi, printre altele, contrar dreptului UE.

Timp de douăzeci de ani, FN și-a dezvoltat o carieră academică, în cadrul căreia a deținut aproximativ douăzeci de funcții succesive, temporare și cu fracțiune de normă. El a fost angajat în facultatea „Drept și științe economice aplicate” (TEW). El susține că alți colegi cu sarcini comparabile au fost, în schimb, numiți în poziții statutare permanente și cu normă întregă. **4]**

Cariera universitară a lui FN este următoarea:

Instituția	Data angajării	Funcția	Norma de angajare
UFSIA	1.1.1990	Asistent	50
UFSIA	1.1.1992	Asistent	50
UFSIA	1.2.1994	Asistent	50
UFSIA	1.2.1995	Asistent doctor	50
UIA	1.1.1995	Lector	10
UFSIA	1.2.1997	Asistent doctor	30
UIA	1.10.1997	Lector	10
UIA	1.2.1998	Cercetător	10
UFSIA	15.03.1998	Cercetător	50
UFSIA	1.4.1998	Lector	10
UIA	1.10.1998	Lector	10
UIA	22.2.1999	Cercetător	75

UFSIA	1.10.2001	Lector	10
UFSIA	1.10.2003	Conferențiar universitar	20
UFSIA	1.10.2004	Conferențiar universitar	40
UFSIA	1.10.2004	Conferențiar universitar	30
UA - TEW	1.10.2007	Conferențiar universitar	50
UA - Drept	1.10.2007	Conferențiar universitar	10
UA - TEW	1.10.2008	Profesor universitar	50
UA - Drept	1.10.2008	Profesor universitar	10

La reînnoirea angajării sale în 2009, lui FN i-a fost propusă o normă de 15 % pentru TEW și de 5 % pentru drept, deși aceste norme fuseseră anterior de 50 % și, respectiv, de 10 %, iar numărul orelor de curs ar fi scăzut de la 165 de ore la 135 de ore.

FN își bazează cererea pe articolul 1382 și următoarele din Codul civil (răspunderea extracontractuală). În subsidiar, ar fi vorba despre concediere abuzivă.

Hogere Zeevaartschool [Școala Superioară de Navigație, Belgia] (a doua intimată) ar fi cooperat la culpa UA. NG (al cincilea intimat) era director al Hogere Zeevaartschool [Școala Superioară de Navigație, Belgia].

PB (al treilea intimat) era rector. ZK (al patrulea intimat) era prorector. ZN și UM (al șaselea și al șaptelea intimat) erau decani. **[OR 5]**

2. Decizia atacată

În decizia atacată, cererea lui FN împotriva UA și a Hogere Zeevaartschool [Școala Superioară de Navigație, Belgia] a fost declarată admisibilă, însă neîntemeiată. Cererea împotriva celorlalți intimați a fost declarată inadmisibilă. FN a fost obligat la plata cheltuielilor de judecată.

3. Cererile din apel

(Pe scurt,) FN formulează apel pentru ca decizia atacată să fie anulată și, rejudecând cauza, cererea inițială să fie declarată admisibilă și întemeiată, iar intimații să fie obligați în solidar, cel puțin unul în absența celuiilalt, la plata unei despăgubiri provizorii de 1 euro, precum și pentru numirea unui colegiu de trei

experți judiciari care să evalueze prejudiciul material și moral și pentru obligarea intimaiilor la plata cheltuielilor de judecată.

Dacă cererea nu este imediat declarată întemeiată, FN solicită, înainte de a continua acțiunea în justiție, să se adreseze următoarea întrebare preliminară Curții de Justiție:

„Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, Directiva 97/81/CE a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, încheiat de UCIZE, CEIP și CES și interdicția generală a discriminării prevăzută de dreptul Uniunii se opun unei interpretări și aplicări, de către o universitate de drept public, a unei reglementări naționale potrivit căreia personalul academic independent încadrat pe un post cu normă întreagă este numit permanent, iar personalul încadrat pe un post cu fracțiune de normă poate fi ori „numit”, ori „angajat cu titlu temporar pentru perioade reînnoibile de maximum șase ani”:

1° în temeiul cărora un profesor universitar însărcinat cu atribuții didactice și de cercetare fixe, precum și cu președinția unui institut științific și cu furnizarea de servicii sociale, este angajat timp de douăzeci de ani, pe baza „libertății de politică”, în baza a aproximativ douăzeci de contracte de muncă și de numiri statutare succesive, pe termen scurt și cu fracțiune de normă, cu o durată de unul până la trei ani, în timp ce toți colegii săi cu sarcini comparabile au beneficiat de numiri permanente și cu normă întreagă?

2° în temeiul cărora această universitate prevede în statutul personalului său numai o limită minimă generală a normei de angajare de 50 la sută pentru a fi eligibil pentru o numire permanentă, însă nu stabilește niciun criteriu pe baza căruia membrii personalului cu fracțiune de normă angajați pentru 50 la sută sau mai mult sunt numiți permanent sau temporar? [OR 6]

3° în temeiul cărora această universitate angajează temporar un profesor universitar cu fracțiune de normă însărcinat cu atribuții academice care țin de activitățile fixe, structurale ale universității, nu pentru perioade succesive care să însumeze șase ani, ci, pe durata întregii cariere, pentru perioade succesive scurte, fiecare de maximum șase ani, mai exact perioade de unul sau trei ani?

4° în temeiul cărora această universitate atribuie, unui profesor universitar cu fracțiune de normă, norme de angajare pe baza unei «libertății de politică» nelimitate, fără a stabili criterii obiective și fără a aplica o măsurare obiectivă a sarcinii de lucru?

5° în temeiul cărora această universitate îi refuză unui profesor universitar angajat temporar și cu fracțiune de normă, care timp de douăzeci de ani a fost tratat într-un mod vădit arbitrar și discriminatoriu, dreptul ca, atunci când angajarea sa nu mai este, în mod neașteptat, reînnoită, pe baza «libertății de politică» a universității, să invoce caracterul abuziv al condițiilor de angajare

impuse în trecut, deoarece se consideră că el ar fi «acceptat» aceste condiții ori de câte ori a îndeplinit munca impusă, astfel încât acesta pierde protecția oferită de dreptul Uniunii?»

[omissis] [cererea privind cheltuielile de judecată]

Primul, al treilea, al patrulea, al șaselea și al șaptelea intimat apreciază că cererea lui FN este neîntemeiată și solicită ca acesta să fie obligat la plata cheltuielilor de judecată.

Al doilea și al cincilea intimat apreciază că apelul este neîntemeiat și solicită ca FN să fie obligat la plata cheltuielilor de judecată. Fiecare dintre aceștia introduce o cerere reconvențională și solicită o despăgubire de 2.000 de euro pentru fiecare parte, pentru apel șicanator și vexatoriu.

4. Evaluare

4.1. Cu privire la admisibilitate

[omissis] Apelul este [omissis] admisibil [OR 7]

4.2. Cu privire la excluderea [din dezbateri a concluziei și a actelor de procedură]

[omissis] Nu există motive pentru excluderea acestor acte [și a concluziei] din dezbateri. [OR 8]

4.2. Cu privire la caracterul întemeiat

Părțile nu contestă faptul că angajările lui FN sunt statutare.

FN susține, printre altele, că este vorba despre discriminare și încălcarea dreptului UE. El face referire la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, la Directiva 97/81/CE a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, încheiat de UCIPE, CEIP și CES, la interdicția discriminării și la articolul 91 din Universiteitendecreet (Decretul privind universitățile) din 12 iunie 1991.

Clauza 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată încheiat la 18 martie 1999, care figurează în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, prevede următoarele:

„1. În ceea ce privește condițiile de încadrare în muncă, angajații cu contract pe durată determinată nu sunt tratați într-un mod mai puțin favorabil decât lucrătorii cu contract pe durată nedeterminată comparabili, numai pentru că aceștia au un contract sau un raport de muncă pe durată determinată, cu excepția cazului în care tratamentul diferențiat este justificat de motive obiective.”

Nu se contestă faptul că, în ceea ce îl privește pe primul, pe al treilea, pe al patrulea, pe al șaselea și pe al șaptelea intimat, FN poate invoca clauza 4 a acestui acord-cadru. [omissis]

Clauza 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, care figurează în anexa la Directiva 97/81/CE a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, încheiat de UCIPE, CEIP și CES prevede următoarele:

„1. În ceea ce privește condițiile de încadrare în muncă, lucrătorii pe fracțiune de normă nu sunt tratați într-un mod mai puțin favorabil decât lucrătorii cu normă întreagă comparabili numai din cauză că primii lucrează pe fracțiune de normă, cu excepția cazului în care tratamentul diferențiat este justificat de motive obiective.” [OR 9]

De asemenea, părțile nu contestă faptul că acestui litigiu i se aplică (fostul) articol 91 din Decretul din 12 iunie 1991 privind universitățile din Comunitatea Flamandă (denumit în continuare „Decretul privind universitățile”). (Fostul) articol 91 din Decretul privind universitățile prevedea următoarele:

„Un membru al personalului academic independent încadrat pe un post cu normă întreagă este numit. Un membru al personalului academic independent încadrat pe un post cu fracțiune de normă poate fi ori numit, ori angajat cu titlu temporar pentru perioade reînnoibile de maximum șase ani.”

Statuut zelfstandig academisch personeel (Statutul personalului academic independent, denumit în continuare „statutul ZAP”) prevede la articolul 7 că, de la o angajare de 50% sau mai mult, este posibilă o numire permanentă. Nu au fost stabilite criterii suplimentare.

FN a fost angajat pentru 50% pentru o anumită perioadă, însă nu a fost niciodată numit permanent.

În opinia lui FN, aplicarea de către UA a (fostului) articol 91 din Decretul privind universitățile este incompatibilă cu normele europene menționate. Prin urmare, se pune întrebarea dacă articolul 91 din Decretul privind universitățile este compatibil cu directivele și acordurile-cadru menționate.

Prin urmare, soluția acestei contestații necesită interpretarea prealabilă a dispozițiilor comunitare, în special privind compatibilitatea articolului 91 din Decretul privind universitățile, astfel încât pare oportun, având în vedere că Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu s-a pronunțat încă cu privire la posibila

interpretare a clauzei 4 punctul 1 în litigiu din acordurile-cadru anexate la Directivele 1999/70/CE și 97/81/CE, în coroborare cu articolul 91 din Decretul privind universitățile și cu faptele specifice acestui litigiu, să se adreseze o întrebare preliminară în acest sens Curții de Justiție a Uniunii Europene, astfel încât Curtea să se pronunțe asupra acestui aspect prin intermediul unei decizii preliminare.

Cu toate acestea, Curtea consideră potrivit să reformuleze întrebarea propusă de FN astfel cum este specificată în dispozitivul acestei hotărâri.

[omissis] [dispoziția, pentru unele părți, de a depune anumite documente] [OR 10]

5. Decizia

[omissis]

Adresează, înainte de a judeca, în conformitate cu articolul 234 din Tratatul CE, următoarea întrebare preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene:

„Clauza 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată încheiat la 18 martie 1999, care figurează în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, și clauza 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, care figurează în anexa la Directiva 97/81/CE a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, încheiat de UCIFE, CEIP și CES, trebuie interpretate în sensul că se opun faptului că unei universități îi este permis, pe baza unei reglementări naționale (articolul 91 din Decretul privind universitățile) potrivit căreia personalul academic independent încadrat pe un post cu normă întreagă este numit permanent, iar personalul încadrat pe un post cu fracțiune de normă poate fi ori numit, ori angajat cu titlu temporar pentru perioade reînnoibile de maximum șase ani:

1° să angajeze un profesor universitar timp de douăzeci de ani, pe baza libertății de politică, în baza a aproximativ douăzeci de contracte de muncă și de numiri statutare succesive, pe termen scurt și cu fracțiune de normă, cu o durată de unul până la trei ani, fără nicio limitare a numărului total al prelungirilor, în timp ce alți colegi cu sarcini comparabile au beneficiat de numiri permanente și cu normă întreagă?

2° să prevadă în statutul personalului său numai o limită minimă generală a normei de angajare de 50 la sută pentru a fi eligibil pentru o numire permanentă, fără a stabili însă niciun criteriu pe baza căruia membrii personalului cu fracțiune de normă angajați pentru 50 la sută sau mai mult sunt numiți permanent sau temporar? [OR 11]

3° să atribuie, unui profesor universitar cu fracțiune de normă, norme de angajare pe baza «libertății de politică» nelimitate, fără a stabili criterii obiective și fără a aplica o măsurare obiectivă a sarcinii de lucru?

4° să îi refuze unui profesor universitar angajat temporar și cu fracțiune de normă dreptul ca, atunci când angajarea sa nu mai este reînnoită, în temeiul «libertății de politică» a universității, să invoce pretinsul caracter abuziv al condițiilor de angajare impuse în trecut, deoarece se consideră că ar fi acceptat aceste condiții ori de câte ori a îndeplinit munca impusă, astfel încât acesta pierde protecția oferită de dreptul Uniunii?”

Hotărăște suspendarea procedurii până la hotărârea Curții de Justiție în această privință [omissis].

[omissis] [dispoziția, pentru unele părți, de a depune anumite documente]

[omissis]

[omissis] [informații procedurale] [OR 12]

Această hotărâre a fost pronunțată în ședința publică din **24 martie 2020**:

[omissis]

[semnături]

DOCUMENT DELIBERU